

گفتگو‌یگر ترجمه: نسیم نیکفرد

گفت‌و‌گو با دبورا گرانیک و جنیفر لارنس درباره «استخوان‌های زمستانی»

هیچ چیز آن‌طور که فکر می‌کنیم نیست

فیلم «استخوان‌های زمستانی» برگرفته از رمان دنیل ووردل است که امسال در جشنواره فیلم ساندنس جایزه هیات ژوری را از آن خود کرد. جنیفر لارنس در این فیلم نقش «ری» دختر نوجوانی را بازی می‌کند که در کوه‌های اوزارک، یک جای دورافتاده و فقیرنشین در میسوری، زندگی می‌کند و غذای خانواده‌اش را از طریق شکار حیوانات تأمین می‌کند. این فیلم در عین غم‌انگیز بودنش بعید نیست جایزه اسکار سال بعد را هم از آن خودش کند.

– **چطور شد بعد از خواندن کتاب، به فکر ساخت فیلم آن افتادید؟**

دبورا: راستش تعریف این کتاب از زندگی، با آنچه من آن را باور داشتم متفاوت بود. واقعاً بعد از خواندن کتاب از این رو به آن رو شدم. من بعد از اینکه سرگذشت ری را خواندم از خودم پرسیدم آیا واقعاً نویسنده در خلق چنین شخصیتی زیادی اغراق نکرده؟ یعنی الان در این دوره و زمانه با چنین امکانات و تکنولوژی، آیا دختری در امریکا پیدا می‌شود که واقعاً شرایط زندگی و حال و روزش مثل ری باشد؟ دنیل ووردل نویسنده این کتاب، شخصیت متفاوت و جالبی خلق کرده. ری یک دختر بی‌احساس نیست بلکه نوجوانی است مثل سایر هم‌سن و سالاش، ولی از دست کارهای خواهر و برادرش کلافه شده. او چیزهایی را در زندگی‌اش تجربه کرده که واقعاً قبولش برای یک آدم معمولی خیلی سخت و پیچیده است. دنیل ووردل با این کتابش واقعاً غوغا کرده. ازجمله افرادی که من را در نوشتن فیلمنامه یاری کرد آن روسلینی بود که تهیه‌کنندگی این فیلم را نیز برعهده داشت. من و آن به دنبال یک بازیگر زن حسایی برای این فیلم بودیم و می‌خواستیم به گونه‌ای باشد که واقعاً از بازی کردنش احساس لذت کنیم.

– **جنیفر تو در فیلم‌های بسیار و در قالب شخصیت‌های گوناگون، فیلم بازی کرده‌ای. آیا این کار خسته‌ت‌ان نکرده و فکر نمی‌کنی فشار زیادی را داری تحمل می‌کنی؟**

جنیفر: خب چیزی که باید درباره شخصیت خودم بگویم این است که من عاشق شهرت هستم. من این همه کار و سختی را با جان و دل پذیرفتم. امکان ندارد نقشی به من پیشنهاد شود و آن را رد کنم. خودتان می‌دانید وقتی آدم عاشق شغفش باشد تمام سختی‌ها و مشکلات آن را به جان می‌خرد و کارش را با اشتیاق هرچه تامل‌تر انجام می‌دهد. و در نهایت زمانی که نتیجه آن را می‌بیند خستگی از تنش درمی‌رود. من واقعاً خدا را شکر می‌کنم که اینقدر عاشق کارم هستم و سرم را با آن گرم کردم که اصلاً فرصت نمی‌کنم بخوابم به چیزهای منفی در زندگی‌ام فکر کنم. برای اینکه وقتی شما در فیلمی بازی می‌کنید، ناخودگاه در قالب نقشی که به شما داده شده فرد می‌روید و همه فکر و ذکرتان در خوب اجرا کردن نقش‌تان است. من اصلاً هیچ سختی و فشاری را احساس نمی‌کنم و تازه خیلی هم از کارم احساس رضایت می‌کنم.

دبورا: ما در هر مرحله از این فیلمبرداری را هم کاملاً قبول کرده بود. مثلاً در هر سکانس از فیلم اجرای مناسب با آن بخش از فیلمنامه را به نمایش می‌گذارد. ما زمانی که جنیفر را برای این فیلم انتخاب کردیم نمی‌دانستیم او واقعاً از چنین قابلیت‌ها و استعدادهایی برخوردار است و واقعاً به او تبریک می‌گویم.

جنیفر: جا دارد ذکر کنم که نه‌تنها من که هیچ کدام از دست‌اندر کاران فیلم این سختی‌ها را به‌خاطر پول تحمل نمی‌کنیم. می‌توانم به جرات بگویم واقعاً همه ما عاشق شغل‌مان هستیم و از کارمان لذت می‌بریم. خیلی وقت‌ها شده که بعضی از بچه‌های گروه فیلمبرداری مجبورند هر روز دو ساعت زودتر از من سر کار بیایند و چند ساعت دیرتر هم محل کار را ترک کنند ولی واقعاً همه ما عاشق کارمان هستیم و همین باعث می‌شود انگیزه کار کردن در ما افزایش پیدا کند.

– **آیا همیشه حواست هست که حین فیلمبرداری مزاحمتی را برای ساکنان آن محل ایجاد نکنی؟**

دبورا: ما در هر مرحله از کارمان از ساکنان آن محل کسب اجازه می‌کنیم و رعایت کردن همین نکات ریز باعث می‌شود ما هر مکانی را که برای فیلمبرداری انتخاب می‌کنیم مردم‌لش مشتاقانه یا ما همکاری می‌کنند تا ما بتوانیم فیلم خوبی بسازیم. ضمناً آنها به ما اجازه می‌دهند در آن مکان برای خودمان اردو بزنیم، وسایل نقلیه‌مان را پارک کنیم. ولی

جالب اینجاست که اکثر مردم علاقه‌مندند بدانند این دوربین‌های فیلمبرداری ما چگونه کار می‌کنند؟ و هر زمان که یکی از دوربین‌ها عیب و ایرادی پیدا می‌کند آنها همیشه روشی برای درست کردنش دارند. بارها شده که بازیگران ما مجبور بودند صحنه‌هایی از فیلم را در چاه بازی کنند و آنها هم تراکتورهایشان را به ما دادند تا بعد از فیلمبرداری، افراد را از چاه بیرون بکشیم. آنها واقعاً خودشان را جزئی از ما حس می‌کردند و هر کاری که از دست‌شان برمی‌آمد برای ما انجام می‌دادند. طی مدت‌زمانی که ما در آن مکان مشغول ساخت فیلم «استخوان‌های زمستانی» بودیم، کم کم با مردم آنجا اخت شده بودیم. آنها هم با ما همکاری لازم را می‌کردند. مثلاً یادم می‌آید یکی از اهالی آن محل به نام ریچارد مایکل دلال ما شده بود و یکسری از افراد مترجم ما شده بودند. چون ما برای ساخت این فیلم به مکانی رفته بودیم که فهم نوع لهجه و گویش مردم آنجا برای ما خیلی مشکل بود و واقعاً نیاز به یک مترجم داشتیم. به خاطر دارم در خانه یکی از اهالی محل که مشغول فیلمبرداری بودیم، یکی از اعضای آن خانواده جا زد و گفت ساخت فیلم را در خانه‌اش متوقف کنیم. ما نمی‌دانستیم چه کار کنیم که طرف‌مان را راضی کنیم، ناگهان سر و کله ریچارد مایکل پیدا شد و به داد ما رسید و مشکل را حل کرد. ریچارد به آنها گفت که اگر قرار باشد شب‌ها در منزل کسی فیلمبرداری شود و فیلمی ساخته شود، عوامل سازنده فیلم ملزم هستند در تمام آن مدت، هتل مناسب با تمام تجهیزات و امکانات برای افراد آن خانواده فراهم کنند. ولی آنها در پاسخ گفتند که نمی‌خواهند شب‌ها خانه‌شان را به دست غریبه‌ها بسپارند. خلاصه به هر ترتیبی که بود توانستیم آنها را قانع کنیم که آن‌طور که فکر می‌کنند، نیست.

– **عکس‌العمل مردم آن منطقه به فیلم چطور بود؟ آیا آنها هم قبلاً کتاب آن را خوانده بودند؟**

دبورا: بله، به نظر من این خیلی مهم است که مردم آن منطقه کتاب را بخوانند، از محتوای داستان مطلع شوند و بدانند که نگاه نویسنده به زندگی مشابه به نگاه آنهاست. آنها واقعاً به شخصیت ری افتخار می‌کنند که اینقدر دختر با اعتماد به نفسی است و طی اتفاقاتی که در زندگی برایش پیش می‌آید، تجربیات زیادی به دست می‌آورد و می‌تواند واقعاً به عنوان یک الگو برای بقیه افراد باشد.

– **وقتی این فیلم نامزد در یافت جشنواره فیلم برلین و ساندنس شد چه حسی به تو دست داد؟**

دبورا: شوکه شدم. چون به گوشم رسیده بود که مردم نظرشان بر این است که این یک فیلم غم‌انگیز و بی‌خودی است ولی به نظرم اگر بیننده‌ها یک مقدار با توجه بیشتر فیلم را می‌دیدند و به قدرت و استعداد هنرپیشه‌ها در ایفای نقش‌شان پی می‌بردند هیچ وقت چنین فضائتی نمی‌کردند. به نظرم خیلی مهم است که بیننده درک کند بازیگر دارد تمام تلاشتان را انجام می‌دهد، تا احساس و انرژی‌اش را به بیننده منتقل کند. همان‌طور که می‌دانیم جنیفر و همچنین جان که نقش عموی ری را در فیلم بازی می‌کند، در خیلی از فیلم‌های بزرگ ایفای نقش کرده‌اند و می‌بینیم که آنها طوری با مهارت لازم نقش‌شان را اجرا می‌کنند که کسی جرات ندارد درباره آنها حرفی بزند و شخصیت‌شان را زیر سوال ببرد.

جنیفر: خودتان که می‌دانید مردم فقط دنبال این هستند که پشت سر هنرپیشه‌ها حرف بزنند و انگار تفریح دیگری غیر از این کار ندارند.

منبع: امپایر آن‌لاین

۱۵ سینمای جهان

درباره آرتور پن

برای او حدی در پیشرفت وجود نداشت

کاملاً با اجتماع هیپی‌ها درگیر می‌شود. با این حال از نظر آهنگ و موضوع، این فیلم عجیب‌ترین اثر او در دوره رضایت‌بخش ۲۰ سال اول کارگردانی اوست و از کسل‌کنندگی فاصله بسیار دارد. در واقع اگر کسی به هنر پِن از زاویه تفحصی در ساختار جامعه‌ای سرمایه‌داری که بر بستری از طمع، قدرت و با خشونتی نهفته که به سختی (و نه همیشه) قابل کنترل است، نگاه کند پس رستوران آلیس تلاش کارگردان است برای کشف نقیض این ساختار. از آن نظر شاید فیلم تعهدی کاملاً موفقیت‌آمیز نبوده است (چراکه از عدم وجود وضوح در هدف و سازماندهی موضوعی رنج می‌برد) اما حداقل فیلمی است شخصی با جسارت و محرک احساسات. از این کار که تا درجه زیادی اصیل نیست، بن مستقیماً به سوی ژانری خاص و اصیل بازگشت اما این بار با بازنویسی قوانین کلاسیک. «بزرگمرد کوچک» (۱۹۷۰) برگرفته از رمان توماس برگر با بازی داستین هافمن در نقش جک کرب راوی ۱۲۱ساله که داستان یتیم شدنش در کودکی و بزرگ شدنش در میان سرخپوست‌ها و در نهایت تنها بازمانده سفیدپوست بودن از جنگ لیتل بیگ هورن را روایت می‌کند. در فیلم اشارهای به این مساله که این مرد حقیقتاً راوی غیرقابل اعتقادی است، نشده اما داستانی که او آن را انتخاب می‌دهد به وضوح برای پِن، رسیدگی به مردم و فرهنگی است که تاکنون (هم از نظر اجتماعی و هم سینمایی) رها شده بودند که با تمایزی بازگشت‌کننده میان تخیل و واقعیت، کرب می‌کوشد با بازگو کردنش برای خبرنگاری که پیش‌زمینه فکری‌اش (شاید مطابق با پیش‌زمینه مخاطب) به وسیله اطلاعات آشکارشده سرخپوستان واژگون می‌شود، آن را حقیقی جلوه دهد. آرتور پِن در دوران اوج شکوفایی‌اش یکی از پیچیده‌ترین و جذاب‌ترین چهره‌های سینمای امریکا بود. مانند تمام هنرمندان بزرگ، حضور احساسی وی در حرفه‌اش آثاری بس طنین‌انداز را رقم زدو تنش‌های موضوعی و عرفی که فیلم‌های او براساس آنان ساخته شده-فیلمسازی امریکایی در مقابل فیلمسازی اروپایی، تظاهر در مقابل حقیقت، غریزه در مقابل منطق – به آثار او تا امروز وجه‌های جذاب و نیز حیاتی می‌بخشد. با اینکه او هرگز اثری خلق نکرده که بتوان نام «سبک آرتور پِن» به‌ آن داد اما شیفتگی‌های بنیانی‌اش شایستگی او را از حد صاحب سبکی بودن فراتر می‌برد. پِن در ۲۸ سپتامبر ۲۰۱۰ در ۸۸سالگی در منتهن بر اثر اثر ایست قلبی جان سپرد.

اگر تعقیب تا آن زمان نقطه اوج حرفه‌ای پِن به شمار می‌رفت، فیلم بعدی او انتظارات را بالاتر برد و تحسین هنری و موفقیت بزرگ تبلیغاتی را برای او به ارمغان آورد و شروع دوره جدیدی از اکتشن سینمایی و کشتار بود. «بانی و کلاید» با بازی وارن بیتن و فی دانایو نقطه عطفی در سینمای امریکاست و همان طور که لئونارد مالتین اشاره می‌کند اکنون به عنوان قانون‌شکنان دوران رکود اقتصادی به شمار می‌روند. همچنین می‌توان به آن به عنوان فیلمی کلیدی نگرست زیرا نگاهی به سیستم استودیویی با پایه‌های عمومی آن دارد (و توسط کمپانی برادران وارنر تهیه شده، که پشت تمام فیلم‌های گانگستری کلاسیک کنتنر/رابینسون در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ بود). در حالی که خانه سینمای امریکا با «موج جدید» پیشی می‌گرفت، در این فیلم چرخشی ناگهانی به سوی رمانتسیم دیده می‌شود. در واقع فیلمنامه‌نویسان از خط مشی فرانسوا تروفو پیروی می‌کردند: خبره‌های اروپایی فیلم دیوید نیومن و رابرت بنتون (که بعدها کارگردانی فیلم‌هایی چون «فقیق بد» (۱۹۷۲) و «داین» (۱۹۸۷) را انجام داد، و او در حقیقت هنگام ساخت فیلم توسط پِن در فیلمنامه دست داشت. در ابتدا کارگردانی فیلم به فرانسوا تروفو کارگردان مشهور جنیش موح نو پیشنهاد شد که وی کمک‌هایی به فیلمنامه کرد اما سرانجام پروژه را برای ساخت فیلم «۴۵۱» درجه فارنهایت» کنار گذاشت. تهیه‌کنندگان سپس فیلم را به جان لوک گذار پیشنهاد دادند که ادعا می‌شود گذار به دلیل عدم اعتماد به هالیوود آن را رد کرد. بعضی نیز مدعی‌اند که گذار خواستار تغییر فیلمنامه بوده است…)

پِن که اکنون به اوج حرفه سینمایی‌اش دست پیدا کرده‌بود (با موفقیت تبلیغاتی، منتقدانه و کسب جایزه

سال پنجم ■ شماره ۱۱۱۲ ■ یکشنبه ۲۳ آبان ۱۳۸۹

می‌کرد و راهی برای ارتباط با دنیایی پیدا می‌کرد که بی‌رحمانه با او بیگانه بود. او مانند بیل کوچیکه اما به گونه‌ای متمرکزتر، در طول فیلم به دنبال درکی لمسی از خود کورمال کورمال پیش می‌رود. با این وجود نقش اول غیرمتعارف پِن در تبعیدی اجتماعی به سر می‌برد که زاپیئده بعد ماورایی ذهن اوست تا ساختار روانی شخصیتش. معجزه‌گر موفقیت قابل توجهی برای پِن بود؛ فروش خوبی داشت و نقدهای بین‌المللی موفقی را به خود اختصاص داد و نه‌تنها پِن نامزد جایزه اسکار برای بهترین کارگردان شد بلکه آن بنکرافت و پتی دوک برنده جایزه اسکار برای بازیگران نقش اول و دوم شدند در سال بعد پِن شکست بزرگی را در حوزه تئاتر تجربه کرد. تئاتر «هورنوز» پس از گذشت دو روز از شروع نمایش بسته شد. بنابراین آرتور پِن دوباره به سینما روی آورد، اما این بار با فیلمی که در آن از آزادی هنری بیشتری به عنوان کارگردان و نیز تهیه‌کننده برخوردار بود و هنوز هم به عنوان کاری بسیار تجربی و عجیب از آن یاد می‌شود.داستان کافکایی «هیکی وان» (۱۹۶۴) با بازی وارن بیتن به عنوان کم‌دین عصبی کلپ شبیه‌ای که از بیماری حاد ترس از شکنجه رنج می‌برد، اگرچه مافیای می‌تواند او را به خاطر یک بی‌احتیاطی در گذشته که وی همانند جوزف کارد برخوردار بود و هنوز هم به عنوان «هیکی وان» آندرو به اعصاب خردکن‌ترین و عجیب‌ترین فیلم پِن تشبیه شده است. «تعقیب» دیگر شکست تبلیغاتی و انتقادی پِن، امروزه به نظر اولین شاهکار واقعی وی به شمار می‌رود. مانند جان فورد با «کلمنتاین عزیز من» (۱۹۴۶) و «جست‌وجوگران» (۱۹۵۶)، هوارد هاکس با «تنها فرشتگان بال دارند» (۱۹۳۹) و «ریو براوو» (۱۹۵۹) یا برای وسعت بخشیدن به این افق، اینگمار برگمان با «مهر هفتم» (۱۹۵۷) و «پرسونا» (۱۹۶۶)، تعقیب نیز به عنوان فیلمی از آرتور پِن زنده است و نفس می‌کشد و او را در اوج خلاقیتش نشان می‌دهد. به طوری که رابین وود اظهار داشته: «تاثیر هوشمندانه کارگردان بر هر سکانس… گویا این کامل‌ترین فیلم پِن است.» همچون نقاط دیگر در حرفه او، داستان به ظاهر ساده است: زندانی فراری بابر ریوز (رابرت دفورد) برای یافتن سرپناه و عدالت به زادگاهش باز می‌گردد و می‌تواند جنبشی میان مجموعه‌ای از گناه، فساد، هوس، خیانت و خشونت که در زیر ظاهر کمین کرده، ایجاد کند. با این وجود، وضوح و عمق تصویری که پِن به داستان بخشیده آن را به طنینی اسرارآمیز، ملالوم و همگام با داستان مرتبط ساخته است.

که به سرعت به سوی خشونت بی‌منطق به همراه تنش‌هایی میان سائق‌ها و عقلانیت و نیز تمایز میان وهم و واقعیت، ظاهر و حقیقت سوق می‌یابد. بیلی (پل نیومن) به عنوان مطرودی دائمی و روی آورده به قانون‌شکنی در فیلم معرفی می‌شود که مواجبه تقدیر، رل وقایع و شخصیتش منجر به تکرار ترازدی خاصی می‌شود که در نهایت از درک آن ناتوان است چه رسد به متوقف کردنش. او شخصیتی است شیفته (شیوه نگهداری وی از روزنامه‌ای که خبر مرگش در آن آمده است) و آشفته (تشویش وی برای شلیک به عکاسی که از عکسی در جشن عروسی پت گرت نگهداری می‌کرد) به خاطر تصویر و افسانه خوش. او دائماً تحت تاثیر سائق‌ها و غرایزش است. از آرزوی شدید او برای انتقام‌گیری از قاتلان ناتسلان تا عدم توانایی وی در تشخیص نتایج وخیم آن کارها، رشت‌های از وقایع

نکته:

– **پِن به عنوان مدیر صحنه در ان‌بی‌سی دست‌اندرکار برنامه‌های متعددی از جمله اخبار و برنامه ساعت کم‌دی کلگیت بود.**

– **آرتور پِن دوباره به سینما روی آورد، اما این بار با فیلمی که در آن از آزادی هنری بیشتری به عنوان کارگردان و نیز تهیه‌کننده برخوردار بود و هنوز هم به عنوان کاری بسیار تجربی و عجیب از آن یاد می‌شود.**

– **پِن در ۲۸ سپتامبر ۲۰۱۰ در ۸۸سالگی در منتهن بر اثر ایست قلبی جان سپرد.**

توسط رفتار وی به حرکت واداشته می‌شوند. برداشت دیگری از «معجزه‌گر» در قالب فیلم، سومین باری بود که پِن در طول شش سال به این پروژه پرداخت. با بازی پتی دوک و آن بنکرافت (که هر دو در نسخه تئاتری کار در بردوی شرکت داشتند)،نسخه سینمایی داستان هلن کلر کودکی کر و لال و آنی سولیوان معلم وی، زنی که به همان اندازه از نظر احساسی و روانی مشکل‌دار بود در سال ۱۹۶۲ توانایی عالی کارگردان را در ارتباط با بازیگران و درامی غمخوار، صمیمی و عقل‌گرایانه نشان می‌دهد. همانند مردم در مستند ورنر هرتزوگ «سرزمین سکوت و تاریکی» (۱۹۷۰)، هلن کلر باید بر ناتوانی دوگانه خود کوری و کری غلبه

